

Nauja niša – kompiuterių programų nuoma

Jonas Skendelis, Eglė Sperauskaitė

"Verslo žiniuose" (www.vz.lt) 2000.11.21 pateiktas straipsnelis apie ASP perspektyvas Lietuvoje. Jis labiau skirtas vadovams, o šis jo papildymas turėtų būti artimesnis IT specialistams. Minėtas straipsnis pateikiamas šio teksto priede (pabaigoje).

Planuojama, kad tinkle veikiančios programinės įrangos vertė 2004-aisiais (pagal "Gartner Group") sieks apie 25 mlrd. dolerių, tačiau apie šios srities paslaugas mažai žino net ir IT specialistai. **Tai programinės įrangos nuoma (ASP, application service provider) bei įmonės valdymo bei kitos paslaugos, tiekiamos Internetu. Šioje srityje svarbiausia grandis yra ryšiai.** Tad nenuostabu, kad ASP paslaugas norinčios tiekti kompanijos Lietuvoje turės šlietis prie telekomunikacijų bendrovių.

Kitokia padėtis tarp JAV IT menedžerių, kurių net 40% per ateinančius metus planuoja įdiegti nors vieną ASP tipo programą (pagal SIIA, Software & Information Industry Association, apžvalga).

Tiesa, specialistų įvertinimai šiai rinkai labai skiriasi, pavyzdžiui, IDC 2004-ųjų ASP rinką vertina tik 8 mlrd. dolerių. Sunku paskaičiuoti tikrąją šios rinkos nišos dalį. Produktų ir įvairių partnerių tiekiamų paslaugų lydinys nutrina aiškią ribą. Kaip bebūtų, visi sutinka, kad dauguma kompanijų, gal net pusė viso dabartinio el.verslo, kitais metais ties paslaugas tinklu. Tačiau šiuo metu tik apie 5% IT srities specialistų yra giliau panirę į ASP esmę ir net 60% jų net nėra girdėję apie tai.

Didieji programinės įrangos kūrėjai "Microsoft", "Oracle", IBM, SAP ir "Siebel" paruošė produktus, sprendimus arba priemones programų nuomai. "Oracle" planuoja, kad po 5 m. net 50% jo programinių gaminių bus išnuomota. Gal dėl to, kad jo produktai pakankamai brangūs ir ne visos įmonės įstengia iš karto jų nupirkti.

"Cisco Systems" programų nuomotojams ir sistemų integratoriams numato "Hosted Application Initiative" programą, kuri užtikrina, kad nuomojamos programos neturės problemų "intelektualioje" "Cisco" Interneto infrastruktūroje, apimančioje el.verslo saugumą, tęstinumą, SNA (tinklo architektūros) vystymąsi, balso ir video perdavimą, VPN (virtualiųjų privačių tinklų) struktūrą. "Cisco IOS Software" yra toji terpė, kuri tinklą paverčia įmonės veiklos pagrindiniu resursu ir leidžia greitai prisitaikyti prie kintančios tiek techninės, tiek verslo aplinkos.

Lietuvoje

Šia veiklos kryptimi labai domisi ir ją plečia "IBM Lietuva". Kol kas ASP paslaugų ratas dar labai ribotas – parenkamas serveris, kuris veikia "IBM Lietuva" patalpose, nuperkama ir paruošiama taikomoji programinė įranga ir užtikrinamas kliento (terminalinis) ryšys su šia programine įranga. Klientas moka tik už tiekiamas paslaugas – jam nekainuoja nei aparatūrinė, nei programinė įranga, nei jų abiejų priežiūra. Tokias paslaugas reikėtų vadinti "namudiniais" sprendimais (application hosting). **Tokį sprendimą iš IBM jau nuomoja** įdarbinimo paslaugas tiekianti "BrainPower" firma (www.brainpower.lt).

"BrainPower" vadovas Rolandas Markevičius džiaugiasi, kad nereikia jų firmai blaškytis sprendžiant techninius klausimus ir gali visą dėmesį sutelkti tik savo verslui. Jis mano, kad tokio tipo sprendimai gali būti patrauklūs ir kitoms Lietuvos įmonėms. Tačiau jis abejoja, ar esant dabartinei Lietuvos ryšių kokybei bei kainai paplisis masinio naudojimo programų (tokių, kaip "Microsoft Office") nuoma Internetu.

Rolandas taip pat atkreipė dėmesį, kad svarbu, kiek stiprus yra paslaugos tiekėjas. Juk iš tikro, jei viską perduodi į "svetimas rankas", tai ar nėra pavojaus, kad iš jų nutekės konfidenciali informacija? Čia gi Lietuva, kurioje apie daugelio sistemų administratorių etiką dar per anksti kalbėti. Tad labai svarbu tiksliai aprašyti atsakomybės už duomenis sąlygas.

"IBM Lietuva" tikisi labiau šią veiklą išvystyti persikėlusį į naują patalpą, kuriose turės geresnes ryšio galimybes. Ji mato geras perspektyvas, nes apie tokias paslaugas domisi vis daugiau klientų. "IBM Lietuva" yra stipri sprendimų siūlymu "Lotus Notes" terpei, kurią gerai išmano. Tačiau vien ja neapsiriboja. "Tivoli" programinių produktų šeima numato priemones, leidžiančias vieną programinį produktą paskirstyti daugeliui vartotojų (nuomotojų).

"Blue Bridge" paslaugų tiekimui jau siūlo ir ASP ir kitas šiuolaikines technologijas. Tai nutolęs tinklų stebėjimas ir kontrolė, darbo bei tarnybinių stočių valdymas, programų įrangos ir sistemų valdymas. Įmonei nereikia pirkti nei serverio, nei brangios tinklo valdymo sistemos. "Blue Bridge" per Interneto ryšį stebi įmonės serverių, AK, tinklo ir programinės įrangos būklę – ir net gali "per atstumą" išskylančias kai kurias problemas. Teikiamos ir aukštesnio lygio paslaugos – įtakos verslui analizė (Business Impact Analysis), paslaugų kokybės užtikrinimas (Service Level Agreement) ir kitų. Galima įsigyti bet kokio sudėtingumo funkcijas neskiriant joms didžiulių lėšų – tad jos tapo pasiekiamos visiems, nepriklausomai nuo įmonės dydžio, turimo IT specialistų kiekio ar jų patirties bei įmonės geografinės vietos.

Kitose stambesnėse Lietuvos IT firmose nuotaika nėra tokia optimistinė. Kai kurios jų visai neatšakė į šį klausimą, o kitos mano, kad ASP niša gali būti įdomi, tačiau dar neplanuoja veiksmų joje. Tačiau nepagalvojama, kad nemažai Lietuvos vartotojų jau naudojami ASP paslaugomis – tai el.paštas bei WWW svetainės. Tai paslaugos, kurias jau keli metai siūlo Interneto prieigos tiekėjai.

Kokia ASP naudą regi IT menedžeriai?

- Paprastas programinės įrangos licencijų valdymas;
- Mažesnės sąnaudos;
- Paprastesnis atnaujinimas;
- Geresnis nutolusių ar mobilių darbuotojų poreikių patenkinimas;
- Geresnė duomenų priežiūra.

Kokia naudą turi ASP paslaugų tiekėjas?

- Naujas pajamų šaltinis;
- Padidėjusi paslaugų diferenciacija;
- Tampresnis ryšys su klientais jų kritinių poreikių srityje;
- Papildoma galimybė "prisirišti" klientą.

Daugiau informacijos rasite šiose www svetainėse:

<http://www.lt.ibm.com/services/paslaugos.html>

<http://www.ibm.com/services/webhosting/>

<http://www.siebel.com/>

<http://www.siia.net/>

<http://www.aprisma.com/>

[http://www.oracle.com/hosting/.](http://www.oracle.com/hosting/)

<http://www.microsoft.com/apphosting/>

http://www.sap.com/solutions/application_hosting/index.htm/

<http://www.cisco.com/warp/public/779/servpro/services/hostedapps/>

Priedas. Nuomoti programinę įrangą dar nepasirengę

Pateikiamas 2000.11.21 "Verslo žiniuose" išspausdinto Eglės Sperauskaitės ir Jono Skendelio straipsnio tekstas bei trumpa ištrauka iš kito straipsnio tame pat "Verslo žinių" numeryje.

Nuomoti programinę įrangą dar nepasirengę

Eglė Sperauskaitė (spygle@vzinios.lt, tel.: 683517, Jonas Skendelis, info@hot..lt)

Programinės įrangos gamintojas "Microsoft" šį pavasarį iškėlė programinės įrangos nuomos internetu verslo idėją, tačiau Lietuvoje tapti realybe jai trukdo per mažas norinčiųjų pirkti tokias paslaugas skaičius. Nors poreikio nuomoti įrangą Lietuvoje dabar nėra, tačiau bendrovės naujam verlui rengiasi jau dabar.

Rinkos tyrimų kompanijos "Gartner Group" vertinimu, programinės įrangos nuomos (Application Service Provider, ASP) rinkos vertė nuo 3,6 mlrd. USD 2000 m. išaugs iki 25,3 mlrd. USD 2004 m. Kol kas Baltijos šalyse nė vienas "Microsoft" partneris neteikia programinės įrangos (PI) nuomos paslaugų. Daugelis Lietuvoje veikiančių programinės įrangos pardavėjų sako, kad kol kas nėra tokių paslaugų poreikio .

Povilas Banaitis, UAB "IBM Lietuva" generalinis direktorius, nemano, kad greitai laiku paplis tokių taikomųjų programų kaip "Microsoft Office" nuoma internetu. Anot jo, nuomos galimybės aktualesnės pramonės įmonėms, bankams ir kitoms bendrovėms, dirbančioms su sudėtingomis veiklos procesų valdymo ar kitomis kompiuterinėmis programomis, kurioms administruoti reikia samdytis specialistus. "IBM Lietuva" šiuo metu programinės įrangos nuomininkų neturi, tačiau bendrovė nuomoja bei administruoja kompiuterinę techninę įrangą bendrovei "BrainPower", teikiančią darbuotojų bei darbo paieškos paslaugas internetu.

Nei UAB "Baltic Amadeus", nei "Sonex grupės" klientai didelio poreikio nuomoti programinę įrangą nerodo. **Arūnas Bartusevičius**, UAB "Sonex grupė" generalinis direktorius, sako, kad "Microsoft" partneriams Lietuvoje taiko europietiškas nuomos kainas, o Lietuvoje jos nėra labai patrauklios.

Apolinaras Štikūnas, "Tilde informacinės technologijos" direktorius, sako, kad programinės įrangos nuoma internetu šiandien Lietuvoje dar nėra aktuali, tačiau bendrovė įžvelgia perspektyvų naujoje šių produktų rinkos nišoje ir jau dabar kuria jai skirtą technologinę bazę, interneto ir kitas paslaugas.

Giedrius Zlatkus, "Microsoft Baltic" vadybininkas, sako, kad nuomoti programinę įrangą internetu apsimoka, nes nuomininkas, neturėdamas licencijos, iš bet kurios pasaulio vietos, naudodamasis internetu, gali rengti įvairius dokumentus. Jam nereikia vienu metu išleisti didelės pinigų sumos, be to, gražinamas PVM mokestis.

Skatins elektroninį verslą

Eglė Sperauskaitė (spygle@vzinios.lt, tel.: 683517)

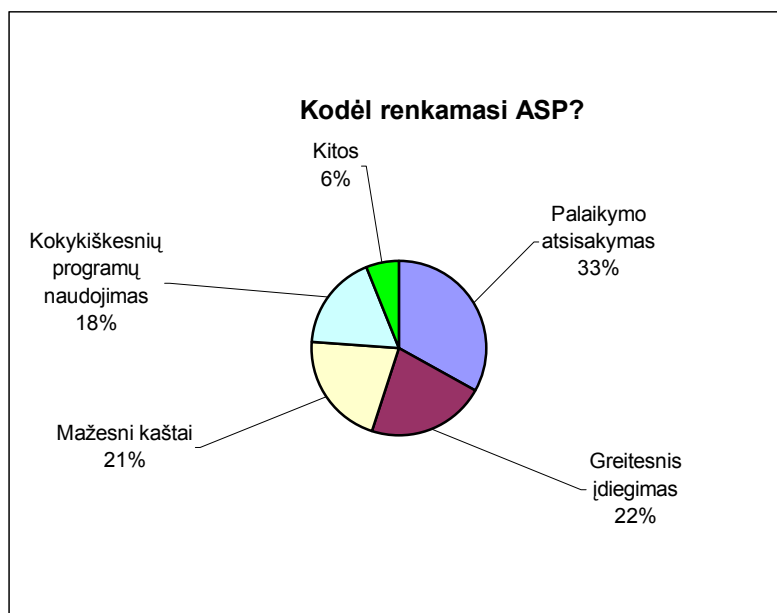
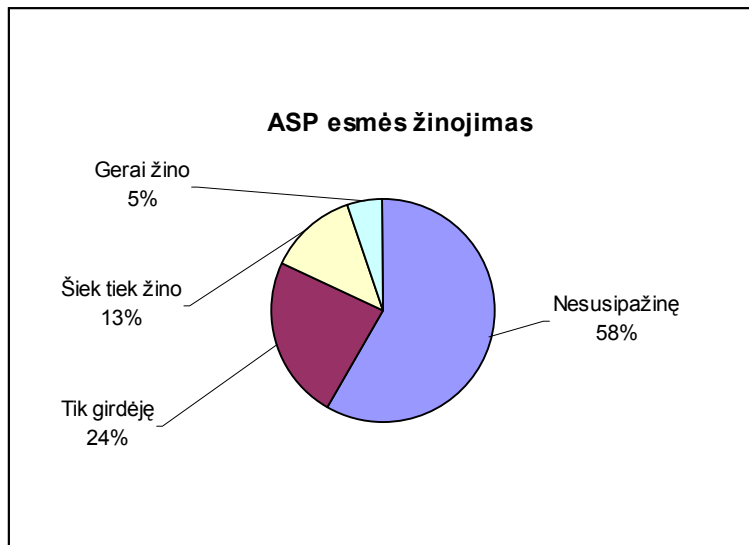
AB "Lietuvos telekomas", "Alna" ir Tarptautinė aukštoji vadybos mokykla (ISM) ketvirtadienį organizuoja tarptautinę sesiją "E-voliucija: nauja erdvė Jūsų verslui". Renginys skirtas elektroninio verslo sąlygoms Lietuvoje gerinti.

< ... >

"Alna" nuo kitų metų vidurio žada nuomoti tiek kompiuterinę techninę, tiek programinę įrangą ir taip paskatinti mažas ir vidutines lietuvių įmones diegti e-verslo sprendimus. <...>

ASP: 25 mlrd. rinka 2004-aisiais						
Pelnas pagal įvairius šaltinius (mlrd. dolerių)						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Gartner Group*	\$1.0	\$3.6	\$8.4	\$13.6	\$19.5	\$25.3
IDC**	\$0.3	\$0.6	\$1.3	\$2.4	\$4.5	\$7.8
Yankee Group***	\$3.1	\$5.5	\$7.8	\$11.1	\$14.2	N/A
InfoTech Trends	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	9.1
The Radicati Group	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	9.9
* skaičiuojama pagal bendrą tais metais pasirašytų sutarčių vertę						
** pagal realų pinigų kiekį gautą per metus nepriklausomai nuo sutarties vertės						

Populiariausios yra el.pašto ir el. žinučių užtikrinimo sritys						
Programinės įrangos rūšys						
Ryšiai*	60%					
Finansinė ir buhalterinė apskaita	37%					
El.verslas**	37%					
Mokymas, kvalifikacijos kėlimas	36%					
Klientų aptarnavimas	30%					
"Žmogiškieji resursai"	22%					
Personalo našumas***	18%					
Tiekimo valdymas	14%					
Projektų valdymas	13%					
Pardavimų automatizavimas	10%					
Įmonės resursų planavimas	5%					
* El.paštas, el,žinutės ir grupinio darbo įranga;						
** Tranzakcijos ir apmokėjimai						
*** Tekstų tvarkymas ir skaičiuoklės						

Who Most Influences the Choice of ASP?

Source: CIO Magazine/ASPI, 2000